

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, Sive Institutiones & Praxes Tum Vitæ, tum Officii Pastoralis

Musart, Charles

Monachii, 1654

VI [i. e. IV]. Fugiendæ comessationes, Ludi vetiti, Conuiuia, præsertim
nuptialia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41616

fit: sed tamen hæc ipsa iusta causa, & defensio intra leges Christianæ mansuetudinis, velur intra sacram lineam, concludi debet, ne exorbitet longius,

NVM: IV.

Fuge Comestationes, & lusus vetitos.

PASTOREM cum ouibus versari in popinis, computare, ludere, non modò contemptum parit, vt quævis nimia familiaritas; sed ipsi, & gregi (immanè quantum) nocet: quis nescit, quæ & quot flagitia istic repariantur? vbi crapulæ regnant, ebriitates, detractiones, iuramenta, per iuria, blasphemix, obscœnitates non modò verborum, sed etiam rerum, iurgia, pugnæ, cædes; tùm scilicet, cum ex morâ nouæ, & nouæ illecebræ gulam irritant, & ingluuiem; & mens, ac lingua largo potu non iam madet, sed mergitur. Quamobrem monet Sapiens eum, qui sapere velit: *Noli esse in conuiujs potatorum, nec in comestationi-*

tionibus. Quod monitum etsi ad omnes spectet, longè maximè ad Parochos, ob grauius scandalum; cùm passim occlamatur: *Ecce pastor, quasi vnus ex nobis, potator, aleator; dicit, non facit. vt* omittam, quæ alibi profecutus sum; & quàm turpe est, diu quæri Parochū, nec reperiri, nisi tandem in tabernā; inde extrahi ad res sacras; cùm iam mens titubat, memoria fallit, lingua hæret, manus, & pedes officium negant? ob has, opinor, causas, magnus ille Mediolanensium Pastor Ambrosius, licet inuitatus, fugiebat conuiuia; & alter illi par Hipponensis Antistes Augustinus, inter cetera mandabat suis, ne conuiujs interessent; Sanctus Hieronymus idem vetat, rationemque adfert: *quia facile contemnitur Clericus, qui sæpe vocatus ad prandium ire non recusat.* Bene est, inquis, sæpe aut non vocabor, aut reculabo: subinde ire expedit, vt si conuiuæ sint honesti; aut spes sit, præsentia Parochi coërcen-

dos conuiuas, ne in illa conuiuiorum
 quæ reprehendis, vitia diffluant. Præ-
 terea quid si inuitant Domini? quid
 Magistratus, aut Viri primarij, quibus
 si des repulsam, contumeliam, aut
 probum ingerere videaris? & hic
 minus erit periculi. Ita tu quidem
 ego hoc nescio: errat enim, qui putat
 ea iam esse tempora, quæ Tobias,
 quando cum timore Domini lætaban-
 tur: aut Iudithæ, *cùm erat populus co-
 medens secundùm faciem Sanctorum.* In
 Aaronis potius sæculum recidimus,
 cùm cœpit populus manducare, & bibere,
 quid inde verò? & surrexit ludere, id
 est, vitulum pro Deo colere: cùm greges
 insanit, facilius fit, Pastorem primum
 colludere cyathis, insanas vociferatio-
 nes miscere; quàm surdis concionari,
 aut insanis sana consilia dare. Insur-
 git hinc Augustinus: *Quia aliqui, inquit,
 etiam Clerici, qui hac deberent prohibe-
 re, ipsi cogunt bibere aliquos, plusquàm
 expedit, amodò incipiant, & se ipsos cor-
 rigere,*

rigere, & alios castigare; ut, cum ante tribunal venerint, nec de sua, nec de aliorum ebrietate incurrant supplicium. Quod ad inuitationem Magnatum, & Optimum attinet, nescio, an ea etiam magis sit fugienda: & fit non raro, ut excusatio sit facilis; vocant enim subinde, venire nollent. Ita sentiebat Hieronymus: *Conuiuia vitanda sunt secularium; maxime eorum, qui honoribus trahunt; consolatores nos potius in mœroribus suis, quam conuiuas in prosperis noverint.* tum subdit: *Facile contemnitur Clericus, qui saepe vocatus, non recusat.* Deinde adiungit: *Nescio enim, quomodo etiam ipse, qui deprecatur, ut tribuat; cum acceperis, viliores te iudicat, & mirum in modum, si eum rogantem contempseris, plus te postea veneratur.* Quod si tamen subinde citra periculum, & scandalum, ut ad sis, graues causæ, componendarum litium, promouendæ religionis, inuitant, Sanctum Gregorium Nazianzenum imitabere; qui cum ve-

Q5

nera-

370 *Institutionum Pastoralium*
nerationis gratiâ à Theodosio pio Im-
peratore ad mensam inuitaretur, penè
inuitus non tam ibat, quàm traheba-
tur. Hinc hæc ipsius, cùm eâ impor-
tunitate liber esset, exultantis animi
congratulatio: *Non iam Imperatori, ut
priùs, contubernalis erit Gregorius, atq;
inter medios Epulones non erit tristis, ta-
citusq; accumbens, agrè anhelitum du-
cens, & edens seruilem in modum.*

Quòd si necessitas te ad conuiuium
etiam, quantumuis Magnatum, com-
pulerit, veniatúrque ad insanos sanita-
tum calices, & prouocationes ad gran-
des, æqualésq; haustus, caue ne respon-
deas: memor istius Prophetæ: *Va, qui po-
tum dat Amico, mittens fel suum, & in-
brians: genus crudelitatis est, sub ami-
citiæ simbolo sanitatem alteri non da-
re, sibi eripere. In quem inhumanum
morem Sanctissimi Patres vehemen-
ter excandescunt, Augustinus maxi-
mè, & Ambrosius; Scythica hæc lex
est, aut bibe, aut abi: In Assueri men-
sâ*

sã nemo alterum cogebat : eo tu expeditiorem recusandi viam reperies, quòd alii faciliùs id tuo statui concedent. Sed in genere conuiuiorum etsi vitanda ferè omnia, nulla tamen magis, quàm quæ nuptiarum causã instituuntur : Sunt enim hïc maiores illecebræ, & præsentius periculum; vbi simul conuiuantur Bacchus, & Venus. Quare meritò ex Concilio Agathensi iure Canonico statutum; *vt Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi nuptiarum euitent conuiuia; nec his cœtibus misceantur, vbi amatoria cantantur. & turpia, aut obscœni motus corporum choreis, & saltationibus exhibentur.* Marchantius, in suo Horto, refert funestos duos casus, qui non pridem acciderant; Pastoris vnus, qui tabulato, vbi epulum erat nuptiale, dehiscente subitò infelix sub ruinã oppressus, scyphum adhuc manu tenens expirauit: Alterius verò, qui simili ex causã temulentus, dum ex loco editiore descenderet, per gra-

us corruit, neque multò post fractis
ceruicibus miseram quoque animam
exhalauit.

Abirem ex hoc conuiuiorum loco,
nisi me tantisper lusoriæ tabellæ, tur-
ricula, & fritilli, taxilli, schachi, &
vetiti eiusmodi sub alearum nomine
lusus detinerent: mirum, quàm seue-
rè, & acriter Sancti Patres, præsertim
Cyprianus, & Basilius aleas, & alea-
tores exagitent, non tantùm propter
temporis, & fortunarum damna; sed
ob plurima, eaque graua scelera, quæ
ludi vetiti secum ferunt: ideòque me-
ritò Clerici lusores grauibus pœnis
castigantur. Extat adhuc inter Apo-
stolorum Canones, quos sexta Syno-
dus recepit, hoc graue statutum:
*Presbyter, aut Diaconus Alea, atq; Ebriri-
tati deseruiens, aut desinat, aut Commu-
nionem priuetur.* Prohibet quoque Cæsa-
rea lex Iustiniani Imperatoris, ne per-
sonæ Ecclesiasticæ ad tabulas ludant,
aut ludentibus se associant, aut spe-
ctato-

Statores sint. Quid ergo, inquires; tam flagitiosum, tamque graue piaculum, est ludere, praesertim absque scandalo, absque graui temporis, aut æris iacturâ, salutisue periculo? consule tu, quos voles, & videris; certè faciliùs meo iudicio abstinebis omnino, quàm omnia pericula euites.

NVM: V.

Vitanda omnium maximè familiaritas cum foeminis.

Hic si vsquam blanda pericula Sirenium, imò rabidæ Scyllæ, profundæ Charybdes, latentes Scopuli, & infamia multorum naufragiis Acroceraunia. Tritum adagio est; Mare, Ignis, Mulier, tria mala; sed tamen minùs tempestuosum est Mare, Ignis minùs inflammat, in Muliere omnia nocent. Oculi instar Basilisci, vel solo aspectu, venenant; labia, & ora flammam vomunt; vel leuis attactus inficit, & (quod atrocius est) Mulierem